

Pannon Egyetem
Humántudományi Kar
Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

ÚTMUTATÓ A SZAKDOLGOZATOKHOZ

PANNON EGYETEM
HUMÁNTUDOMÁNYI KAR

Német nyelvi referens és fordító
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

ÉRVÉNYES: 2025. decembertől

A szakdolgozat sajátos követelményei

A képzés hallgatói szakdolgozatukat az alábbi két típus egyikében készíthetik el:

A) Szakszöveg fordítása kommentárokkal: Egy-egy legalább 9500–10000 leütés terjedelmű (szóközökkel együtt) társadalomtudományi vagy gazdasági szakszöveg fordítása németről magyarra, valamint magyarról németre.

VAGY

B) Önálló kutatómunkán alapuló szakdolgozat: Fordítástudományi kérdésekkel, a fordítás sajátos problémáival vagy vállalati német nyelvű kommunikációs problémákkal foglalkozó szakdolgozat. Terjedelme 50-60000 leütés (szóközökkel együtt).

A) SZAKSZÖVEG FORDÍTÁSA KOMMENTÁROKKAL

1. A SZAKDOLGOZAT RÉSZEI ÉS FELÉPÍTÉSE:

- külső fedőlap
- belső fedőlap
- (köszönetnyilvánítás)
- tartalomjegyzék
- bevezetés, a két szöveg bemutatása
- fordítás B nyelvről A nyelvre
- a fordító kommentárok magyar nyelven (nehézségek, átváltási műveletek)
- terminológiai jegyzék (minimum 5 oldal)
- fordítás A nyelvről B nyelvre
- a fordító kommentárok magyar nyelven (nehézségek, átváltási műveletek)
- terminológiai jegyzék (minimum 5 oldal)
- összefoglalás, konklúzió
- mellékletek (a forrásnyelvi szövegek, ábrák, igazolások, nyilatkozat stb.)
- bibliográfia
- hallgatói nyilatkozat
- témavezetői nyilatkozat

A szakdolgozat konkrét tartalma:

- **3-4 oldal terjedelmű** (kb. 9.500-10.000 leütés szóközökkel) idegen nyelvű szakszöveg (társadalomtudományi vagy gazdasági) fordítása magyarra, B nyelvről A nyelvre,

- **3-4 oldal terjedelmű** (kb. 9.500–10.000 leütés szóközökkel) magyar nyelvű szakszöveg (társadalomtudományi vagy gazdasági) fordítása idegen nyelvre, A nyelvről B nyelvre,
- **minimum 5-5 oldal terjedelmű** elemzés a fordítás során felmerült problémákról,
- a két szöveg terminológiája alapján összeállított (két) **terminológiai jegyzék** (szövegenként 10-10 terminus az elvárt),
- példák a gyakoribb **átváltási műveletekre** (fordításonként minimum 5-5).

A fordításra kiválasztott szöveg **5 évnél** nem lehet régebbi, származhat szakönyvből, szakfolyóiratból vagy internetes forrásból. **A szövegek nem rendelkezhetnek létező célnyelvi fordítással.** A szövegek kiválasztását minden esetben egyeztetni a **témavezetővel**.

Megjegyzés: Tartalmi és egyéb kérdésekben a szak modelltantervében foglaltak az irányadók.

<https://gfi.htk.uni-pannon.hu/oktatas/szakiranyu-tovabbkepzesek/nemet-nyelvi-referens-es-fordito-szakiranyu-tovabbkepzesi-szak>

2. A SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELÉSE:

A szakdolgozat értékelése az alábbi szempontok alapján, ötfokú skálán történik:

1.	A fordítások ekvivalenciája:	/10
2.	Nyelvi megformálás, nyelvi stílus:	/10
3.	Kommentár, elemzés:	/10
4.	Forráskutatás:	/5
5.	Terminológiai jegyzék:	/10
6.	A dolgozat helyesírása, központosítása	/5
7.	A dolgozat formája, szerkezete:	/5
	Összpontszám:	/60

Értékelés:

0-35 pont = 1

36-41 pont = 2

42-47 pont = 3

48-54 pont = 4

55-60 pont = 5

3. MAGYARÁZAT A DOLGOZAT FŐBB RÉSZEIHEZ:

1. Terminológialista

- Követelmény a különböző területekről származó terminusokat tartalmazó terminológialista összeállítása (változatos, eltérő nehézségeket jelentő terminusokkal, nem szinonimákkal).
- A terminusok szótövek legyenek; az ekvivalensek, definíciók és példák azonos szófajra vonatkozzanak, mint a forrásnyelvi terminus.
- A terminológialistát a forrásnyelvi terminusok ábécésorrendjében kell feltüntetni.
- Javasolt először a terminológialistát elkészíteni, ennek a listának az a rendeltetése, hogy az alapos kutatómunka megkönnyítse a fordítás későbbi folyamatát.
- Elvárt a 4 oszlopos táblázat: 1. oszlop: forrásnyelvi terminus, 2. oszlop: célnyelvi ekvivalens, 3. oszlop: definíció célnyelven, forrásmegjelöléssel, a terminust vastagon kiemelve, 4. oszlop: példamondat célnyelven, forrásmegjelöléssel, terminust vastagon kiemelve.
- A forrásokat minden esetben pontosan meg kell jelölni. Internetes forrásnál link + letöltés dátuma, nyomtatott forrásnál pontos forrásmegjelölés (szerző, évszám, cím, kiadás helye, kiadó neve és oldalszám) szükséges.
- Csak megbízható szakmai források használhatók. (Glosbe, Wikipedia stb. nem számít elfogadható forrásnak.) Automatikusan fordított oldalak nem elfogadhatók

2. Fordítás

- A fordítást kétszlopos táblázatban kell megadni, egységenként (bekezdésenként) egymás mellé rendezve az összetartozó forrásnyelvi és célnyelvi részeket.

3. Átváltási műveletek

- Néhány példa bemutatásához szükséges önállóan megnézni Klaudy Kinga átváltási műveletekről szóló videóit a YouTube-on:
 1. https://www.youtube.com/watch?v=1mhUq2k0SK8&ab_channel=Vill%C3%A1mford%C3%ADt%C3%A1sFord%C3%ADt%C3%B3iroda
 2. https://www.youtube.com/watch?v=1duhAmiwmE8&ab_channel=Vill%C3%A1mford%C3%ADt%C3%A1sFord%C3%ADt%C3%B3iroda
 3. <https://www.youtube.com/watch?v=xEJOICPNyqg>
 4. <https://www.youtube.com/watch?v=CKVP3O6mT94>
 5. <https://www.youtube.com/watch?v=8vMj-xA28P0>
 6. <https://www.youtube.com/watch?v=e9TB3UmrqM>
 7. <https://www.youtube.com/watch?v=ws0y4E4PD8Y>
 8. <https://www.youtube.com/watch?v=18t8Vx4EgKU>
 9. https://www.youtube.com/watch?v=F_gU3dmLZ2E
 10. <https://www.youtube.com/watch?v=3Rcxc7nrq0w>
 11. https://www.youtube.com/watch?v=uMo7oPyV_T8

- A fordítás elkészültével minimum 5 átváltási műveletre szükséges példát megadni (mindkét fordítás esetében).
- Az átváltási műveletek javasolt formája: a művelet megnevezése, táblázatos példák (max. 3 példa), bal oldalon az eredeti mondat (a teljes mondat/tagmondat), jobb oldalon a fordítás, és mindkettőben kiemelve a kérdéses részlet. A táblázat fölött az átváltási művelet neve, alatta rövid magyarázat álljon (ha szükséges).

4. Elemzés:

I. Bevezetés:

a) közös bevezető az egész szakdolgozathoz (minimális terjedelemben, csak a két téma megjelölése, témaválasztás indoklása, ill. amit a dolgozat készítője fontosnak tart);

b) a két szöveghez külön bevezetés, a szerző és a téma rövid bemutatása, témaválasztás indoklása (ha az elején nem tette/nem elég részletes), a szöveg jellemzőinek bemutatása (műfaj, stílus, esetleges nehézségek, a terminusok mely területről származnak).

A bevezető lényege, hogy 1) bemutassák, első olvasásra milyennek találták a szöveget; 2) felkészülhessenek arra, hogy milyen szövegre számíthatnak, mire kell odafigyelni.

II. Terminológiai nehézségek (a terminológialista után): minden, ami feltűnt, amivel nehézségeik voltak vagy amiben bizonytalanok. Érzékeltetni kell tudni, hogy tudatosan gondolkodtak, minden eshetőséget sorra vettek, megfelelő forrásokból dolgoztak, és a lehető legtöbb pro és kontra érvet felsorakoztattak a fordítás során. Célszerű nem csak a problematikus terminusokat megadni a terminológialistában.

III. Fordítási nehézségek:

A dolgozatban ki kell derülnie, hogy felismerték a fordítási nehézségeket, képesek lehetséges megoldásokat adni, tudatosan képesek az egyes megoldások közötti különbségeket értelmezni, és tudnak érvelni a végső megoldás mellett. A fordítási nehézségek lehetnek stilisztikai, grammatikai vagy egyéb nehézségekből eredők.

IV. Összegzés:

A két szöveghez külön összegzés szükséges: fontos a két fordítás nehézségeinek összevetése: melyik volt a nehezebb és miért, vagy melyikben mi volt a nehezebb/könnyebb, ez egybeesett-e a kezdeti elvárásokkal, elégedett-e az eredménnyel, illetve esetlegesen milyen új ismereteket szerzett a fordítási folyamat során.

B) ÖNÁLLÓ KUTATÓMUNKÁN ALAPULÓ SZAKDOLGOZAT: FORDÍTÁSTUDOMÁNYI KÉRDÉSEKKEL, A FORDÍTÁS SAJÁTSÁGOS PROBLÉMÁIVAL VAGY VÁLLALATI NÉMET NYELVŰ KOMMUNIKÁCIÓS PROBLÉMÁKKAL FOGLALKOZÓ SZAKDOLGOZAT

A hallgatók témajavaslatok közül választanak, vagy saját témát is javasolhatnak. A témaválasztást minden esetben egyeztetni kell a témavezetővel.

1. SZAKDOLGOZAT RÉSZEI:

- külső fedőlap
- belső fedőlap
- (köszönetnyilvánítás)
- tartalomjegyzék
- bevezetés (problémafelvetés, hipotézis, célkitűzés, a szakedolgozatban használt legfontosabb fogalmak magyarázata, vizsgálati módszer)
- elemzés (a szakirodalom ismeretében gyakorlati példákon alapuló önálló munka, érvelésekkel és elemzésekkel, az elemző rész logikus tagolásával)
- összefoglalás, konklúzió
- mellékletek (a forrásnyelvi szövegek, ábrák stb.)
- bibliográfia
- hallgatói nyilatkozat
- témavezetői nyilatkozat

2. A SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELÉSE

1. koncepció	10/
2. szakirodalmi reflexió	10/
3. argumentáció és okfejtés	10/
4. szerkezet	10/
5. nyelvhelyesség, stílus	10/
Összesen:	50 /

0-29 pont: 1

30-34 pont: 2

35-39 pont: 3

40-44 pont: 4

45-50 pont: 5

A SZAKDOLGOZAT SZERKESZTÉSE (MINDKÉT ESETBEN)

- margók: alsó, felső, jobb, bal: 2,5 cm (normál);
- oldalszámozás: a fedőlap kivételével folyamatosan, arab számmal, jobb oldalon, lap alján;
- folyó szövegben: Times New Roman (TNR) betűtípus, 12-es betűméret, 1,5-es sorköz;
- fejezetcímek: TNR, 12, nyomtatott nagybetűvel, félkövéren, balra zárt;
- fő fejezetek megnevezése: lásd Tartalomjegyzék;
- fejezetek számozása: az egyes (al)fejezeteket arab számokkal, decimális rendszerben (1., 1.1., 1.1.1, 1.1.2., 2. stb.) számozással szükségesek, a fő fejezetek jelölése római számokkal is történhet (I., II., IV. stb.), a Tartalomjegyzék és a Nyilatkozat nem fő fejezet, számozás nélkül áll;
- a hivatkozások a folyó szövegen belül (minden hivatkozást a bibliográfiában kell feloldani):
 - nagyobb gondolatra, témára történő utalás: (Ellis 1994),
 - szószerinti idézet: (Nida 1964: 411),
 - többszöri hivatkozás ugyanarra a szerzőre és évre: (Ellis 1994a, Nida 1964b)
 - kivétel: az internetes hivatkozások forrását lábjegyzetben kell megadni (a letöltés dátumát is megjelölve);
- ábrák/táblázatok: a szövegbe illesztve, folyamatos számozással (1. ábra / 1. táblázat), a cím és a szám az ábra vagy táblázat alatt középre rendezve, TNR, 10-es betűméret (a táblázat tartalma is);
- lábjegyzetek: folyamatos számozással, TNR, 10-es betűméret, szimpla sorköz, sorkizárt, végjegyzeteket nem alkalmazunk;
- a nyelvi példákat *dőlten* szedjük (pl. a szaknyelvi *homorú*), a kiemelés eszköze a **vastag** vagy ritkított szedés, aláhúzást sehol ne alkalmazzunk;
- a fordításokat kétoszlopos formátumban kérjük (ahol indokolt, az eredeti formátumú fordítás is csatolandó).

KÜLSŐ FEDŐLAPMINTA (MINTA)**SZAKDOLGOZAT**

(TNR, 16, félkövér, nyomtatott nagybetűkkel,
középre zártan)

a szerző vezetékneve + keresztnéve
(TNR, 14, félkövér, jobbra zártan)

Veszprém
20XX (évszám: TNR, 14, félkövér, középre zártan)

BELSŐ FEDŐLAP (MINTA)

Pannon Egyetem (TNR, 14, félkövér, balra zárt)

Humántudományi Kar (TNR, 14, félkövér, balra zárt)

Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet (TNR, 14, félkövér, balra zárt)

SZAKDOLGOZAT CÍME

(TNR, 16, félkövér, nyomtatott nagybetűkkel,
középre zártan)

a szerző vezetékneve + keresztnéve
(TNR, 14, félkövér, középre zártan)

német nyelvi referens és fordító
szakirányú továbbképzési szak

Témavezető: neve és beosztása

Veszprém
20XX (évszám: TNR, 14, félkövér, középre zártan)

BIBLIOGRÁFIA SZERKESZTÉSE

Források

Szakirodalom

– Egyszerzős önálló kötet

Balázs G. 2002. *Nyelvünkben a világ*. Budapest: Ister Kiadó.

Gutt, E.-A. 1991. *Translation and Relevance. Cognition and Context*. Oxford: Blackwell.

Snell-Hornby, M. 1994. *Übersetzungswissenschaft. Eine Neuorientierung*. Tübingen - Basel: Francke.

– Többszerzős kötet (három szerző fölött: et al.)

Horváth I. – Szabari K. – Volford K. 2000. *Fordítás és tolmácsolás a világban*. Budapest: ELTE BTK Fordító-és Tolmácsképző Központ.

Laczko K. – Mártonfi A. 2006. *Helyesírás*. Budapest: Osiris.

Snell-Hornby, M. et al. 1998. *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenburg.

– Gyűjteményes kötet (szerk.)

Hajdu P. (szerk.) 2007. *Kettős megvilágítás. Fordításelméleti írások Szent Jeromostól a 20. század végéig*. Budapest: Balassi Kiadó.

Jeney É. – Józán I. (szerk.) 2008. *Nyelvi álarok. Tizenhárman a fordításról*. Budapest: Balassi Kiadó.

– Folyóiratban megjelent cikk

Heltai P. 2004. *A fordítás és a nyelvi norma I.-II. Magyar Nyelvőr*, 128. évfolyam 2004. október-december 4. szám 407-434.

– Internetforrások

<http://www.gsu.edu/~eslhpb/grammar/difmatrx.htm#top> (2009.07.10)

Pannon Egyetem

Humántudományi Kar

Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

NYILATKOZAT (A SZAKDOLGOZAT UTOLSÓ OLDALAKÉNT)

„Alulírott <<név>> hallgató (Neptun kód: _____) kijelentem, és a dolgozat feltöltésével egyidejűleg nyilatkozom, hogy a <<dolgozattípus>> című <<záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot>> a Pannon Egyetem <<szervezeti egységében>> készítettem a <<végzettség>> oklevél megszerzése érdekében.

Kijelentem, hogy a dolgozatban csak a megadott és hivatkozott forrásokat használtam fel, és ezekre a vonatkozó idézési szabályok szerint hivatkoztam.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat érdemi része saját kutatásom eredménye, és azt más intézményben, szakon, vagy felsőfokú képzés megszerzésére nem nyújtottam be. Tudomásul veszem, hogy a plágium vagy szerzői jogsértés esetén a dolgozatom elutasításra kerülhet, és ellenem fegyelmi eljárás indulhat. Tudomásul veszem továbbá, hogy szerzői jogsértés esetén az Egyetem jogosult a dolgozat elérhetőségét korlátozni, valamint eltávolítani a dokumentumot az elektronikus zárt rendszerből.

Továbbá, tudomásul veszem, hogy a Pannon Egyetem a dolgozat eredményeit saját céljaira – titkosított dolgozat esetén kizárólag a titkosításra vonatkozó időszak lejártát követően – szabadon felhasználhatja.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során mesterséges intelligencia eszközöket *használtam /nem használtam*.¹

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során az alábbi táblázatban feltüntetett mesterséges intelligencia eszközöket kizárólag a kutatási, illetve fejlesztési feladat támogatására használtam fel, az érdemi munka, elemzés és következtetések teljes mértékben saját szellemi alkotásomat képezik.

Példa a táblázat kitöltésére:

Alkalmazott technológia	Alkalmazás módja	Előállított tartalom	MI használat aránya
GPT-4o (OpenAI)	szöveges összefoglaló generálása	2 2 fejezet	20%

Veszprém, 20.....

.....
hallgató aláírása”

¹ A megfelelő rész aláhúzendő.

Pannon Egyetem
Humántudományi Kar
Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

TÉMAVEZETŐI NYILATKOZAT

Alulírott _____ (továbbiakban Témavezető) kijelentem, hogy _____ (Neptun kód) _____
 (Hallgató neve) _____ (Hallgató képzése)
 hallgató az általam meghatározott gyakorisággal és szakmai-tudományos követelményeknek megfelelően vette igénybe a konzultációs lehetőségeket. Az elkészült szakdolgozat benyújtásához hozzájárulok és egyúttal igazolom, hogy az elkészült munka a formai és tartalmi követelményeknek megfelel és azt plágiumellenőrzőn átfuttattam.

Kelt: Veszprém, 20_____

 témavezető aláírása

A SZAKDOLGOZAT BEADÁSI MÓDJA ÉS HATÁRIDEJE:

A dolgozatokat a Moodle felületen, egy erre a célra létrehozott kurzusba kell feltölteni. Csak abban az esetben tölthető fel a dolgozat a megadott felületre, ha annak már része a *Témavezetői nyilatkozat*, valamint a *Hallgatói nyilatkozat*. A Témavezetői nyilatkozaton értelemszerűen a témavezető aláírásával igazolja, hogy a dolgozat beadható. A Hallgatói nyilatkozatot a hallgató tölti ki és aláírásával nyilatkozik arról, hogy a dolgozat saját szellemi terméke (valamely plagizálás ellenőrző felületen ellenőrizte), valamint rögzíti, hogy munkájához használt-e mesterséges intelligencia felületet, ha igen, akkor a dolgozat mely részeinél és milyen százalékban.

- A dolgozatot PDF formátumban kell feltölteni;
- a fájl nevének a hallgató nevét, neptunkódját és az évszámot kell tartalmaznia. (KovacsElek_WXT123_2026);
- a szakdolgozat feltöltési határideje őszi félév esetén **november 30.**, tavaszi félév esetén **április 30.**

Dr. Zsigmond Anikó
szakfelelős

Dr. habil. Tóth József Péter
intézetigazgató